

El Talló

Castellgalí

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Mas El Talló, Raval del Talló.
Emplaçament Al turó del Talló, al nord del municipi

Coordenades:

Latitud: 41.68134
Longitud: 1.82101
UTM Est (X): 401872
UTM Nord (Y): 4615068

Classificació

Número de fitxa 08061-105
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Noucentisme Popular
Segle XIV-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 009A00025

Fitxes associades:

[Tomba modernista de Magí Pladellorens](#)

[Raval del Talló](#)

Autoria de la fitxa Cortés Elía, Maria del Agua
Data de registre de la fitxa: dj., 01/06/2006 - 02:00

Descripció

El mas Talló es troba al planell que hi ha al costat del turó del Talló amb ampli domini visual sobre la zona. És una casa gran, de planta rectangular amb planta, dos pisos i golfes sota la teulada a doble vessant que té el carener paral·lel a la façana principal. Aquesta s'obre a ponent i té la porta principal al centre, adovellada d'arc de mig punt. És una façana que manté la simetria en els seus elements, amb la porta al centre, tres finestres al primer pis i tres grups de finestres amb arcs al segon pis, dues a cada banda i tres al centre; la façana està pintada de blanc, mentre que el volt de porta i finestres és de plaques de pedra. Sobre la porta hi ha una placa de pedra amb la inscripció: MAS TALLÓ 1362, que és una inscripció nova però que recorda la data de construcció de la casa. A l'interior hi ha un ampli celler cobert amb volta de canó i un espai al costat cobert amb voltes d'aresta de pedra. En aquest celler es guardaven dues plaques de pedra gravades, possiblement per instal·lar a la façana. En una posada: TOMAS LLORENS FUNDADOR MAS TALLÓ 1362. A l'altra: 1914 PLADELLORENS LA RESTAURA. A la banda esquerra hi havia dues o tres tines amb les boixes que donen al celler central. Davant la façana de la casa hi ha un jardí de xiprers amb un estany per posar peixos i un pou de pedra d'estil noucentista. El conjunt està tancat per un mur que inclou la part d'hort.

Història

La casa del Talló, també coneguda com la casa dels amos, és la que centra el grup de masies d'aquest raval, que a finals del XIX va ser un important centre productor vinícola. Segons consta a una inscripció a la casa, aquesta va ser fundada per Tomas Llorens el 1362 i restaurada el 1914 per Magí Pladellorens. Al capbreu de Castellgalí de 1730 (ASM) surten Rafael Puig i Francisca, "al mas Teió abans Llorens". El 1845 la casa era de Mariano Fábregas i Bosch, hisendat de Manresa, mentre que part de les terres les tenia Valentí Pladellorens, pagès de Castellgalí (AHCM). En Magí Pladellorens, era nascut a Granada del Penedès i feia estades a la casa del Talló on tenia una gran plantació de vinyes, part de la producció d'aquestes les dedicava a l'exportació. Aquest va fer importants millores a la casa i entorn. Entre elles, la més important va ser la portada d'aigua fins la casa mitjançant una bomba que pujava l'aigua que s'extreia de la riera de Cornet amb una sínia i que un cop al mas Talló es guardava en dos dipòsits. El fill d'aquest, Magí Pladellorens i Playà, va néixer el 17-6-1841 al mas Talló. Es va dedicar al conreu de vinya i exportació de vins, tenint la seu central a Barcelona. Va fer construir diferents carreteres, la del raval del Talló al raval de Coll d'Arboç, la que uneix el barri de la Fàbrica amb el nucli antic el 1898 i que actualment es perllonga per l'antic camí veïnal de Santa Margarida. Va morir el 19-8-1908 i per desig seu va ser enterrat a una tomba modernista al cementiri de Castellgalí. Va deixar les seves propietats: el Talló, cal Garneu i cal Playà, a Antoni Pladellorens Tardà, parent seu que vivia a cal Collcurt (casa avui enrunada al raval del Talló); el negoci el deixà a un dels seus empleats, Josep Lozano Gros; i entre fills i nebots va repartir diners i immobles. Era un prohoms local que va ajudar a famílies necessitades del poble, va donar la meitat del cost de l'obra per la construcció d'una palanca sobre el Cardener que havia d'unir el barri de la Fàbrica amb el raval de can Font (5.000 ptes). Va sufragar l'ampliació de l'església, va restaurar l'ermita de Santa Margarida, va instal·lar una creu nova a l'indret conegut actualment com "pla de la Creu" en el camí que va a Santa Margarida. Com a homenatge a la seva mort l'Ajuntament va decidir anomenar a la placeta de davant de l'església amb el seu nom, perdurant fins a la Guerra Civil. A l'Arxiu de Manresa es conserva un document notarial (1844), pel què Francisco Playà i Mas estableix a Valentí Pladellorens també pagès i gendre seu, una terra per hort, amb l'acord de què en Pladellorens construiria un rec per conduir aigua de la riera de Cornet. Davant la casa, entre aquesta i la riera de Cornet, hi ha un conjunt de tres tines en mig de les vinyes que es troben en mal estat. El 1835 (AHCM) s'anomenava la tina de la casa Playà del Tayó que tenia Francisco Playà Gamisans. Els Pladellorens van marxar del Talló a meitat del primer quart del segle XX i es van tornar a establir al Penedès, ja que hi tenien més extensió de camps per vinyes. A Museu del Vi de Vilafranca del Penedès es conserva el mobiliari de la sala del mas Talló, que va ser donat per Antoni Pladellorens al Museu en vendre la casa per traslladar-se al Penedès. La donació consta de pintura,

escultura, objectes i mobles de finals del segle XIX.

Bibliografia

Capbreu de Castellgalí de 1730 (ASM)

